

SVENSK FORFATTER:

“Dansk fagbevægelse bør være parat til at udfordre Amazon”

E-handelsvirksomheden er ved at bide sig fast i Sverige. Mikael Nyberg, forfatter til Kapitalen.com, advarer mod Amazons forretningsmodel.

– Amazon udnytter arbejdskraften maksimalt, advarer Mikael Nyberg.

 Tora Nyberg

AMAZON

ah@arbejderen.dk

Dansk fagbevægelse skal være på dupperne.

Amazon – der har mottoet: “Arbejd hårdt, hav det sjovt, skriv historie” – er på vej til Norden. Måske er det et spørgsmål om tid, før den kommer til Danmark.

I øjeblikket er den amerikanskejede e-handelsvirksomhed med det blakkede ry som fagforeningsfjendske med elendige arbejdsforhold for de ansatte hastigt ved at oprette et lager i Eskilstuna, tæt ved den svenske hovedstad Stockholm.

Her skal tusindvis af pakker gennem systemet og bringes ud til kunderne.

HVAD VIL AMAZON?

Den kendte svenske journalist og forfatter Mikael Nyberg har for at løfte noget af sløret for Amazons planer sat sig grundigt ind i firmaets forretningsmodel og konkret søgt job på lageret i Eskilstuna for at få indblik i firmaets planer. Han

har – ifølge en kommentar i Aftonbladet – regnet ud, hvad Amazon vil med sine forretninger.

– Systemet, som Amazon opretter i praksis, lægger massivt pres på de ansatte, da der konstant er underbeman-

 Amazon sætter massivt pres på de ansatte, da der konstant er underbemanding, og dét tvinger folk til at arbejde hårdere.

MIKAEL NYBERG

har – ifølge en kommentar i Aftonbladet – regnet ud, hvad Amazon vil med sine forretninger. – Systemet, som Amazon opretter i praksis, lægger massivt pres på de ansatte, da der konstant er underbeman-

Han mener, at Amazon er et “ekstremt eksempel” på nutidens udgave af hedengangne Henry Fords samlebåndsprincip indenfor bilindustrien. Af eksperter bliver det i dag kaldt LEAN.

– Begrebet blev konkret udmøntet i moderne tid på Toyota-fabrikkerne i Japan og har spredt sig til resten af verdens produktion og service i de senere år, siger Mikael Nyberg, der advarer mod lave lønninger og elendige arbejdsforhold, når Amazon sætter gang i virksomheden i Sverige.

POSITIVE ERFARINGER

Hans advarsel til dansk fagbevægelse er konkret.

– Hvis ikke fagbevægelsen tager opgøret med mastodonter som Amazon og andre af den slags, går det galt, siger han.

Amazon er kendt for at være ekstremt fjendtlig mod fagforeninger. Arbejdsforholdene er elendige overalt.

– Som modtræk må fagbevægelsen være opfindsom for at organisere ansatte og forbedre forholdene. I London i Storbritannien leverede hundredvis af cykelbude mad til kunder gennem Uber Eats, men de ansatte havde elendige

forhold. Hvad skulle fagforeningerne gøre? De traf aldrig budene, og selv budene kendte kun hinandens numre i datasystemerne.

– Men fagforeningerne fandt en smart udvej i 2016, selv om det ikke er let at organisere ”et kollektiv”, hvor individerne hvert sekund udsættes for nøjagtig overvågning af digitale instrumenter.

Uber Eats havde konkret opdateret sin app med en række akkordreduktioner, der forværrede lønnen og arbejdsforholdene.

– Selv om de fleste bude ved Uber Eats slet ikke kendte hinanden, lykkedes det en lille gruppe arbejdere at organisere en omfattende strejke. De loggede ind som kunder på Uber-appen, bestilte pizzaer og var i stand til at samle kollektivet for at modstå angrebet fra firmaet, fortæller Mikael Nyberg.

NORSKE CYKELBUDE ORGANISERET

Mikael Nyberg nævner også et nyligt eksempel fra Norge.

– Samme metoder blev anvendt i Norge i 2019, hvor der var strejke blandt cykelbude. Konkret blev der forud startet en Facebook-side for de ansatte hos madudbringningsfirmaet Foodora med det formål, at budene kunne udveksle erfaringer med at forbedre cyklerne. Det blev en naturlig måde at mødes og diskutere faglige spørgsmål. Det var et glimrende forum, selv om det var svære vilkår i forhold til at organisere sig, siger Mikael Nyberg.

I oktober 2019 tegnede Foodora overenskomst med Fellesforbundet, som med 160.000 medlemmer i blandt andet industrien og hotel- og restaurationsbranchen er den største fagforening på det private arbejdsmarked i Norge. Aftalen krævede både omfattende græsrodsorganisering, mere end 100 strej-

kende Foodora-bude i en måned i Oslo og Trondheim, mens yderligere 250 bude stod klar til at tilslutte sig strejken, og mægling til langt ud på natten, før aftalen var en realitet.

Foodora-budene fik 5850 norske kroner mere om året i løn og en kompensation på 14.600 norske kroner årligt til tøj og udstyr samt et vintertilæg.

SØGTE ANSÆTTELSE VED AMAZON

Mikael Nyberg fortæller, at svensk fagbevægelse for flere år siden tog konflikten med legetøjskæden Toys ”R” Us, der ville etablere sig i Sverige, men vægrede sig ved at indgå kollektivaftaler med fagforeningerne. Den nu konkursramte gigant strittede voldsomt imod.

– Så butiksansattes fagforbund fik hjælp fra andre fagforeninger til at indføre blokade mod firmaet, som stoppede leverancer. Man tog kampen, siger Mikael Nyberg.

Men hvad kan ansatte forvente af Amazon, når den slår sig ned i Eskilstuna i Sverige?

– Jeg søgte konkret information om Amazons planer for Sverige og søgte faktisk om at blive ansat på lageret i Eskilstuna. Amazon har valgt at uddelegere arbejdet til Kuehne+Nagel, et schweizisk selskab. Jeg ringede til Kuehne+Nagel for at høre om mulighederne for beskæftigelse på det nye lager. En kvinde fortalte, at de allerede har ansat dem, de havde brug for, men at de senere skulle rekruttere 250 personer – hvoraf 60 procent skulle være ”selvstændige”, 40 procent ansatte.

Mikael Nyberg kender arbejdet som lagerarbejder. Han har tidligere arbejdet for KF Färskvarucentralen i Årsta.

TYSKE AMAZON-ERFARINGER

Tidligere har Mikael Nyberg mødt en Amazon-ansat i Tyskland, som kunne

fortælle om arbejdsforholdene i Koblenz i den sydlige del af landet. Han hentede varer på Amazons lager uden for byen. En håndscanner guidede ham som en menneskelig robot gennem arbejdsdagen.

”Den fortæller dig nøjagtigt, hvor du skal hen – niveau 4, hylde D210, rum A15. Du skynder dig derhen med din vogn og din gule plastkasse. De registrerer dit tempo, hvor lang tid det tager for dig at komme fra et punkt til et andet. Hvis du kommer forbi en kollega og snakker lidt, kommer gruppelederen eller chefen løbende og spørger, hvorfor det tog så lang tid at komme til næste opgave”, berettede tyskeren.

Mikael Nyberg forventer, at Amazon vil indføre de samme forhold i Sverige.

”JUST-IN-TIME”

– Amazon fungerer efter princippet ”just-in-time”, der konkret betyder, at lagrene i produktionskæden er meget få eller små. Der bliver leveret præcist, når de behøver at levere – just-in-time. Amazon har udstrakt princippet til hele produktionskæden, også underleverandør og samlefabrik er omfattet. På den måde opnår de praktisk taget den samme type disciplin og pres på de ansatte i hele produktionskæden, siger svenskeren.

Han tilføjer, at Amazons andet princip for at gøre forretning er ”planlagt underbemanding”. Der er simpelthen ikke ansatte nok.

– I stedet for at planlægge opgaverne og ansætte folk, sørger man for 90 procents bemanding og skaber derved et forstærket pres på de ansatte, der må arbejde hårdere og arbejde mere effektivt.

Læs resten af artiklen på arbejderen.dk

ABONNÉR NU!
kun 100 kr om måneden

arbejderen.dk/abo

Fordi det ikke er lige meget, hvor du læser dine nyheder